

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ЗА ПРЕДМЕТ ИСТОРИЈА

8. РАЗРЕД

Уводни час	-Уме да објасни основне појмове учене у предходној години -Зна ко су главне личности у историји новог века и са почетка 20. века (име, титула, значај) -Зна на карти да покаже основне историјско-географске појмове - Зна основну поделу историјских извора			
ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ ИЗМЕЂУ ДВА РАТА				
Наставна област	Оцена 2	Оцена 3	Оцена 4	Оцена 5
Свет између два рата	ученик се присећа последице Првог светског рата,настанка нових држава и нестајања старих царстава,узроке и последице светске економије и настанка велике економске кризе,узрочно последичних односа економске кризе и настанка тоталитарних режим,основне карактеристике тоталитарних режима у свету,узроке пропасти Версајског мировног система и његове последице;	ученик делимично разуме и уме да репродукује објашњава последице Првог светског рата,настанка нових држава и нестајања старих царстава,узроке и последице светске економије и настанка велике економске кризе,узрочно последичних односа економске кризе и настанка тоталитарних режим,основне карактеристике тоталитарних режима у свету,узроке пропасти Версајског мировног система и његове последице	ученик скоро у потпуности и уз мању помоћ наставника уз примере објашњава последице Првог светског рата,настанка нових држава и нестајања старих царстава,узроке и последице светске економије и настанка велике економске кризе,узрочно последичних односа економске кризе и настанка тоталитарних режим,основне карактеристике тоталитарних режима у свету,узроке пропасти Версајског мировног система и његове последице	ученик на креативан начин објашњава, критички повезује,анализира последице Првог светског рата,настанка нових држава и нестајања старих царстава,узроке и последице светске економије и настанка велике економске кризе,узрочно последичних односа и настанка тоталитарних режима,основне карактеристике тоталитарних режима у свету,узроке пропасти Версајског мировног система и његове последице;

<p>Револуције у Русији и Европи (друштвене, политичке и економске прилике у Русији уочи и у току Првог светског рата, Фебруарска револуција, Октобарска револуција и грађански рат, утицај Октобарске револуције на прилике у Европи, револуционарно вреће и распад великих царстава; личности: цар Николај II Романов, Владимир Иљич Лењин, Роза Луксембург, Максим Горки, Џон Рид...) Историјски извори</p>	<p>-Зна ко је: цар Николај II Романов - Зна када је била Октобарска револуција и кључну последицу по ситуацију у Европи у Првом св. рату (Русија постаје социјалистичка република и излази из Првог светског рата) - Уз помоћ белешки, ист. карте и уџбеника израђују ленту времена</p>	<p>- Уме да дефинише угао гледања једног и другог савеза на рат, као и то какве је последице рат имао и на једне и на друге -Зна да објасни, уз помоћ наставника узроке, ток и последице Фебруарске и Октобарске револуције у Русији - Уме да процени и образложи зашто је грађански рат најпогубнији за државу у којој се одвија - Зна како се зове Русија после Октобарске револуције - Зна да објасни самостално узроке, ток и последице Фебруарске и Октобарске револуције у Русији</p>	<p>- Изражава свој став (бар један) о Првом светском рату (процењује узроке и последице; праведност-неправедност; жртве; живот током рата...) -Уме да анализира међународну позицију Русије 1918.године, уз помоћ наставника (Русија иступа из рата 1917, не добија ратну одштету, губи део територије, становништва, диктатура пролетеријата, велике жртве, међународна интервенција) - Самостално израђују ленту времена без грешака</p>	<p>- Процењује и даје мишљење о последицама рата на микро (лично људски доживљај) и макро (државном и међународном) нивоу - Уме да објасни на примеру Првог св.рата зашто је рат стање поништавања цивилизацијских вредности -Процењује последице револуције у Русији (за различите слојеве становништва), промену друштвеног поретка и утицај на друге земље током рата и касније; смисао убиства читаве породице Романових зарад револуционарних идеја; грађански рат, као најтежи облик сукоба-последице:</p>
<p>Прилике у свету после Великог рата (биланс Првог светског рата – победници и поражени; Мирвна конференција у Паризу; нова карта Европе и Света; Друштво народа; улога Вудро Вилсона)</p>	<p>- Зна да се Први св. рат завршио Мирвном конференцијом у Паризу 1919/1920 и зна кључне одлуке на њој(1919-1935):- Немачка главни кривац за рат, нестала 4 царства (Немачко, Османско, Аустро-Угарска, Руско), настанак нових држава (Балтичке републике, Краљевина СХС, Чехословачка), Русија (СССР) -ствара се Друштво народа, ко су побеђени, а ко победници -Зна на карти, уз помоћ наставника, да покаже главне промене у Европи после Првог св. рата</p>	<p>- Уз помоћ наставника излаже Версајску мировну конференцију (када је била (1919-1920), ко одлучује, главне одлуке, последице, настанак Друштва народа, главне одлуке уговора са Немачком (1919)...) -Зна да опише Друштво народа (узрок настанка, време настанка(1919) -Самостално на карти показује промене у Европи после Првог св. рата, упоређује стање пре и после Првог св. рата</p>	<p>-Уме целовито да опише организацију Друштва народа (начин функционисања, ефикасност у решавању међународних проблема) -Уме да, уз помоћ наставника, анализира 14 тачака Вудро Вилсона, као и уговоре са пораженим земљама -Упоређује и извучи закључке о Европи пре и после Првог светског рата на основу историјских карата</p>	<p>Зна ко је Жорж Клеменсо -Самостално, целовито, хронолошки логично описује изграђени Версајски систем , са свим кључним карактеристикама света после Првог св. рата, уз показивање на карти -Уме да повеже настанак и деловање Друштва народа, са функцијом Уједињених нација (као почетак и развој система колективне безбедности)-вертикална повезаност -Уме самостално да анализира 14 тачака Вудро Вилсона као и уговоре са пораженим земљама - Упоређује и извучи закључке о Европи после Првог светског рата и данас, на основу</p>

				историјских карата
Економске, културне и друштвене прилике (велике економске кризе и њихове последице; свет у покрету-култура, наука, образовање; уметнички покрети; масовна забава, појава радија, телевизије, звучног филма, употреба вештачких материјала у индустрији; личности-Алберт Ајнштајн, Александар Флеминг, Томас Ман, Штефан Цвајг, Ернест Хемингвеј, Џон Голсворди, Михаил Шолохов, Чарли Чаплин,	-Зна ко је Френклин Делано Рузвелт -Зна да објасни појмове: Капиталистичка привреда; Социјалистичка привреда; Економска криза (депресија, рецесија) и економски развој, уз помоћ наставника - Зна да су се у овом периоду развили: радио, телевизија, неми и звучни филм, индустрија масовне забаве, музика, медији -Зна ко је Алберт Ајнштајн	- Зна, уз помоћ наставника, да објасни Велику економску кризу (узрок, време настанка и последице Велике економске кризе (1929-1933)) -Зна да су у овом периоду настали проналасци- Алберта Ајнштајна-теорија релативитета и 1928. пеницилин-Александра Флеминга -Уме, уз помоћ наставника, да протумачи шему Велике економске кризе и да на основу ње закључи о узроцима настанка и последицама (из Историје XX века)	- Уме самостално да протумачи шему Велике економске кризе и да на основу ње закључи о узроцима настанка и последицама, као и светској економској кризи данас	- Зна да је у овом периоду настао аналогни рачунар, почињу проучавања гена и развој генетике -Зна ко су: Милева Ајнштајн, Михаил Шолохов, Пабло Пикасо, Салвадор Дали, Штефан Цвајг, Марсел Пруст, Вирџинија Вулф, Бертолд Брехт, Франц Кафка, Сергеј Јесењин -Уме да упореди свет средином XIX и почетком XX века -Уме да, уз помоћ наставника, повеже велику економску кризу са појмом инфлације, као и главне њене карактеристике са ситуацијом у нашој земљи 1993.године или са светском кризом данас
Свет између демократије и тоталитаризма (либералне демократије-Француска, Велика Британија, САД; фашизам, националсоцијализам, милитаризам-Италија, Немачка, Јапан; комунизам-Совјетски Савез; личности-Френклин Рузвелт, Томаш Масарик, Бенито Мусолини, Адолф Хитлер, Јосиф Висарионович Стаљин...)	-Зна да нацизам, комунизам; - Уме да препозна и повеже државу и идеологију, која се у њој у овом периоду именује и разликује: фашизам, развија, као и тип државе која прати одређену идеологију: Фашизам (фашистичка) - Италија; Нацизам (нацистичка)-Немачка; комунизам (социјалистичка-комунистичка) – СССР; милитаризам –Јапан -Зна водеће људе наведених идеологија: Адолф Хитлер, Бенито Мусолини, Јосиф Висарионович Стаљин -Повезује назив „Дуче“ уз Мусолинија, а Фирер уз Хитлера	-Зна да опише, уз помоћ наставника, узрок и простор настанка: фашизма (Италија, Мусолини-„Вођа“ Дуче-1922), нацизма (Немачка, Хитлер 1933), стаљинизма (СССР, 1924, Стаљин, Троцки, Коминтерна) -Зна да објасни појам диктатура, тоталитарна власт, фашистичка диктатура уз помоћ наставника -Зна тумачење појма милитаризам и где се у овом периоду јавља (у Јапану), уз помоћ наставника -Зна ко је Лав Троцки	- Зна да објасни основне карактеристике фашизма (расизам, антисемитизам, етнографско-географска теорија, национализам)	-Прави упоредну табелу следећих држава: Немачке, Италије, Француске, Енглеске, САД, СССР по категоријама политички систем, економија, друштво, наука, култура, вођа, партија на власти...да их опише, упореди -Зна да објасни разлику између аграрних и високо индустријализованих земаља (друштава) и на који начин једне и друге траже излазе из економских криза у које су западале у међуратном периоду
Искорак ка Југославији	-Зна датум стварања Краљевине Срба, Хрвата и	- Зна да именује чиниоце југословенског уједињења	- На карти, самостално, показује границе Краљевине	-Зна да опише настанак и развој југословенске идеје

<p>(југословенска идеја, државни програми и концепти-Нишка, Крфска, Мајска, Женевска декларација; чиниоци југословенског уједињења-српска влада, Југословенски одбор, Народно вијеће; међународно окружење; завршне војне операције-досезање до граница нове државе; личности регент Александар Карађорђевић, Никола Пашић, Франо Супило, Анте Трумбић...)</p>	<p>Словенаца (1.12.1918.) -Зна да именује декларације, којима је створена Краљевина СХС: Нишку, Крфску -На карти, уз помоћ наставника, показује границе Краљевине СХС --Зна ко је Никола Пашић</p>	<p>(Српска влада, Југословенски одбор, Народно вијеће) -Зна ко је Анте Трумбић -Зна уз помоћ наставника да попуни празну мапу ума, са датим појмовима, које треба да повеже по хијерархији и структури лекције Стварање Краљевине СХС</p>	<p>СХС и опише њено међународно окружење - - Уме да упореди државни програм Илије Гарашанина „Начертаније“ са југословенским програмом</p>	<p>-Зна да опише политичку позицију сваког од чиниоца уједињења, то јест њихове интересе по питању заједничке државе -Уме да изнесе лични аргументован став о два српска национална програма: Илије Гарашанина и југословенском програму - Зна самостално да попуни празну мапу ума, са датим појмовима, које треба да повеже по хијерархији и структури лекције Стварање Краљевине СХС</p>
<p>Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца 1918-1929. године (простор, друштво и окружење; конституисање државе и међународно признање; Видовдански устав, југословенски парламентаризам - политичке странке, избори и изборне борбе; економске прилике; национално и верско питање; питање демократије; личности- краљ Александар Карађорђевић, Никола Пашић, Љуба Давидовић, Светозар Прибићевић, Стјепан Радић)</p>	<p>- Зна на карти, уз помоћ наставника, да покаже границе Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца -Зна шта је то КПЈ и какав је био њен положај у Краљевини СХС/ Југославији - Зна шта је Уставотворна скупштина (Конституанта) и повезује пример са доношењем Видовданског устава (28.јун 1921) - Зна да наведе имена главних странака у Краљевини СХС - Зна да прочита једноставне информације из табеле изборних резултата из 1920.године -Именује владара и династију која влада Краљевином СХС</p>	<p>-Зна самостално да покаже границе Краљевине СХС и њене суседе -Зна да именује главне странке у Краљевини СХС, као и њихове кључне карактеристике: Народна радикална странка, Југословенска демократска странка (1919), Хрватска републиканска сељачка странка, а од 1925-ХСС Хрватска сељачка странка; Словенска људска странка (СЛС); Југословенска муслиманска организација (ЈМО) - Зна да објасни атентат у Народној скупштини 1928. и његове узроке и последице (Пуниша Рачић, посланик радикала, убио представнике ХСС-а Стјепана Радића и после тога заведена Диктатура) - Зна да у главним цртама</p>	<p>- Зна главне карактеристике Устава из 1921: Једнодомни парламент 1921, уставна парламентарна монархија , на челу са династијом Карађорђевић... уз ставове појединих странака и народа у држави о њему. - Зна да самостално опише крњи парламентаризам у Краљевини СХС до увођења Шестојануарске диктатуре -Зна да из табеле изборних резултата за Уставотворну скупштину, из 1920.године, самостално уочи и извуче закључке о: односу и утицају појединих партија, односу нација једних према другима; да зна да објасни успех КПЈ на првим изборима -Зна ко су Мехмед Спахо, Пуниша Рачић, Стјепан Радић</p>	<p>- Уме да самостално анализира међународну позицију Краљевине СХС у овом периоду (Мала Антанта, Француска, СССР, Аустрија, Мађарска, Италија..) уз показивање на карти -Зна да објасни појам компромисно југословенство и његове манифестације (један народ-три имена, назив државе, имена синова краља Александра, подела територије на округе, грб, химна...)</p>

		<p>опише парламентаризам у Краљевини до Шестојануарске диктатуре: (наведе главне странке, шта је то устав, име и када је донет, шта је монархија и надлежности владара (монарха из династије Карађорђевић) по Видовданском уставу)</p> <p>-Зна ко су: Антон Корошец, Стојан Протић, Анте Трумбић, Љуба Давидовић</p> <p>-Зна да из табеле изборних резултата за Уставотворну скупштину, из 1920.године, уочи, уз помоћ наставника, и извуче закључке о: односу и утицају појединих партија, односу нација једних према другима; да зна да објасни успех КПЈ на првим изборима</p>		
<p>Југославија 1929-1939.године (Лични режим краља Александра-Шестојануарска диктатура, основне карактеристике; међународни чиниоци; идеологија интегралног југословенства; Устав из 1931; оживљавање политичког живота; атентат у Марсеју; влада Милана Стојадиновића;- унутрашња и спољна политика; личности: кнез Павле Карађорђевић, Милан Стојадиновић, Влатко Мачек...)</p>	<p>-Зна да наведе, уз помоћ наставника, основне чињенице везане за Шестојануарску диктатуру (6.1.1929., зашто је и како уведена, промена назива државе, подела на бановине...)</p> <p>-Зна уз помоћ наставника да прочита и покаже на карти бановине Краљевине Југославије</p> <p>- Зна да наведе дефиницију појма диктатура</p> <p>- Зна основне чињенице везане за Марсејски атентат (када?1934. када су убијени ко? краљ Александар и Луј Барту као и последице овог догађаја)</p>	<p>- Зна, уз помоћ наставника, да опише Шестојануарску диктатуру, њене кључне карактеристике (време, узрок, циљ, снаге које је подржавају, доношење, 6.1.1929, политика интегралног југословенства, промена назива државе, подела на бановине, Устав 1931, атентат на краља Александра)</p> <p>-Зна да примени појам диктатура на примеру Југославије из 1929.године</p> <p>-Зна да наведе основне карактеристике државне политике у време Милана Стојадиновића, уз помоћ наставника</p> <p>-Зна да уз минималну помоћ наставника опише карактеристике владавине Милана Стојадиновића (заокруживање унутрашње и</p>	<p>-Зна ко су Милан Стојадиновић, Влатко Мачек, Павле Карађорђевић</p> <p>-Зна главне карактеристике и значај Устава 1931</p> <p>- Зна да именује чланове династије Карађорђевић, који владају државом у међуратном периоду и зна редослед њихове владавине</p> <p>-Петар I Карађорђевић (1904-1921)</p> <p>- Александар I Карађорђевић, регент (1914-1921), краљ (1921-1934)</p> <p>-принц Павле Карађорђевић, намесник (1934-1941)</p> <p>-Петар II Карађорђевић, краљ (1941-1945)</p> <p>-Зна којој бановини је припадао Нови Сад</p> <p>-Зна основне карактеристике Југословенске радикалне</p>	<p>-Зна самостално да опише Шестојануарску диктатуру, њене кључне карактеристике (узрок, циљ, снаге које је подржавају, доношење, 6.1.1929, политика интегралног југословенства, промена назива државе, подела на бановине, Устав 1931, атентат на краља Александра)</p> <p>- Зна да објасни појам интегрално југословенство и да га повеже (нађе примере) са потезима краља Александра у Шестојануарској диктатури</p> <p>-Зна ко су: Луј Барту, Павле Радић, Ђуро Басаричек, Пуниша Рачић, Мехмед Спахо,</p> <p>-Зна да самостално, критички, течно, хронолошки јасно, опише стање у Југославији 1929-1939</p> <p>-Зна да опише међународну ситуацију у Европи са фокусом, како су тадашње прилике или неприлике утицале на Краљевину</p>

		спољашње Хрвата, Конкордатска криза, економско окретање ка Немачкој и Италији)	заједнице (ЈРЗ) -Зна ко је Драгиша Цветковић	Југославију
Југословенски културни простор (културни узлет, сарадња и прожимања; универзитет и наука; уметнички покрети, хуманитарне и спортске организације, личности- Милутин Миланковић, Никола Тесла, Михајло Пупин, Бранислав Нушић, Исидора Секулић, Ксенија Атанасијевић, Милош Црњански.)	-Зна ко су: Милутин Миланковић, Бранислав Нушић, Милош Црњански, Никола Тесла, Исидора Секулић, Слободан Јовановић, Десанка Максимовић, Маихаило Петровић Алас, Стојан Новаковић, Алекса Шантић, Јован Дучић и зашто су значајни - Зна да повеже верске објекте са конфесијом	-Зна ко су Михаило Пупин, Милан Ракић, Јован Цвијић, Ксенија Атанасијевић -Зна да наведе области у којима смо имали изузетне успехе, као и три дела по избору	-Зна да опише културне домете у Југославији у међуратном периоду -Зна да одржи кратко предавање о изабраној личности (пано, ППТ...) -Уочава на примерима (слике, фотографије) примере традиционалног и модерног	-Зна ко су: Паја Јовановић, Мирослав Крлежа, Урош Предић, Растко Петровић, Марко Ристић, Бранислав Петронијевић, Иван Мештровић -Даје свој аргументован суд о култури у свету и Југославији у међуратном периоду - Упореджује српско друштво међуратног периода са данашњим
Изазови новог рата (Свет на путу ка новом рату - Далеки исток, интервенција у Етиопији, грађански рат у Шпанији; рушење поретка-криза Друштва народа; Аншлус, Минхенски споразум; окупација Албаније, пакт Рибентроп-Молотов; преуређење Југославије 1939; стварање бановине Хрватске, влада Цветковић-Мачек, промена међународне позиције Југославије и пораст сепаратизма; отварање српског питања-Српски културни клуб;)	-Зна ко су Франциско Франко, Адолф Хитлер, Бенито Мусолини, Јосиф Стаљин - зна кад је био шпански грађански рат и исход - зна које државе у овом периоду желе нову поделу света	- Зна основне карактеристике и када је био Шпански грађански рат (1936-1939) уз помоћ наставника -Зна да опише спољну политику Југославије у време Милана Стојадиновића, уз помоћ наставника -Зна на карти, уз помоћ наставника, да покаже промене у Европи пред Други св. рат - Зна ко је Невил Чемберлен	- Зна да опише процес ширења утицаја Италије и Немачке у предратном периоду, став Француске, Британије (Минхенски споразум) и СССР-а (пакт Рибентроп – Молотов) према томе -Зна основне чињенице везане за јачање утицаја Италије (рат у Етиопији и криза Друштва народа) и Немачке (аншлус Аустрије-припајање Аустрије Немачкој-1938. и Минхенски споразум-1938.), као и њихово учешће у грађанском рату у Шпанији -Зна да наведе основне чињенице о међународној и унутрашњополитичкој позицији Југославије од 1939-1941.г (преуређење, отварање српског питања, сепаратизам., окружење земаља чланица	- Целовито, критички објашњава ситуацију у Европи и свету од 1935-1939.године, процењујући интересне сфере великих сила (Немачке, Италије, Енглеске, Француске, САД, СССР, Јапана) - Уме да опише позицију (унутрашњополитичку и спољнополитичку) Југославије у овом периоду, уз показивање на карти описаних појава и процеса -Зна ко су Франциско Франко и Пабло Пикасо - Зна на карти, самостално, да покаже промене у Европи пред Други св. рат

			Тројног пакта...) -Зна да опише узроке формирања владе Цветковић-Мачек и последице њеног деловања	
ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ				
Наставна област	Оцена 2	Оцена 3	Оцена 4	Оцена 5
Други светски рат	ако се ученик присећа узроке и последице рата,фронтове у рату,најзначајније битке рата,сложене међународне односе и политичке савезе између држава у рату,последике рата, појам геноцид, холокауст и страхоте које је преживело обично становништво,	ученик ако делимично разуме и уме да репродукује узроке и последице рата,фронтове у рату,најзначајније битке рата,сложене међународне односе и политичке савезе између држава у рату,последике рата, појам геноцид, холокауст и страхоте које је преживело обично становништво	ученик скоро у потпуности и уз мању помоћ наставника уз примере објашњава узроке и последице рата,фронтове у рату,најзначајније битке рата,сложене међународне односе и политичке савезе између држава у рату,последике рата, појам геноцид, холокауст и страхоте које је преживело обично становништво	ученик на креативан начина објашњава, критички повезује,анализира узроке и последице рата,фронтове у рату,најзначајније битке рата,сложене међународне односе и политичке савезе између држава у рату,последике рата, појам геноцид, холокауст и страхоте које је преживело обично становништво,
Доминација сила осовине и преломне године 1939-1941-1943 (узроци и поводи; зарађене стране;савезништва; напад на Пољску и њена подела; совјетско-фински рат, рат на Западу 1940-те године-пад Француске, битка за Британију; ратне операције на Балкану; напад на СССР и отварање Источног фронта; оде вероноског ка светском рату- Афрички фронт, рат на Пацифику и улазак	-Зна главне хронолошке одреднице Другог св. рата: напад на Пољску (1.септембар 1939.), трајање Другог св. рата (1.9.1939-2.9.1945) и време трајања Источног фронта (1941-1945)-повезује са нападом Немачке на СССР -Зна да наведе називе савеза сукобљених у рату (Тројни пакт и Антифашистичка коалиција), ко су њихови чланови, као и да их покаже на карти, уз помоћ наставника - Зна када је САД ушла у Други св рат -	- Зна , уз помоћ наставника, да опише и покаже на карти ток Другог св. рата 1939-1941: (Напад на Пољску, освајање Данске, Норвешке, земаља Бенелукса, капитулација Француске (јун 1940); Битка за Британију 1940.; план 25 (напад и војно разбијање Југославије-1941-само напоменути), Барбароса-напад на СССР, као и напад Јапана напад на Перл Харбур (децембар 1941)) -Зна, уз помоћ наставника, да опише ратне операције у ратној 1942-ој уз показивање на карти: битака код Ел Аламејна и Стаљинграда -Зна ко је:Видкун Квислинг и	-Зна да опише односе Немачке и СССР-а од (1939-1943) (споразума Рибентроп-Молотов, преко заједничког напада на Пољску, преко плана „Барбароса“- и напада Немачке на СССР (22.јун 1941), отварања Источног фронта, плана Немаца да стигну до нафте и везе са средњим истоком, до битке за Москву-када су Немци заустављени; Стаљинградска битка (1942/1943) и опсаде Лењинграда (1941-1944)) - Зна самостално да опише ратне операције у ратној 1942-ој уз показивање на карти: битака код Ел Аламејна и Стаљинграда	-Зна самостално да целовито опише и покаже на карти Други св. рат 1939-1941 (Напад на Пољску, освајање Данске, Норвешке, земаља Бенелукса,капитулација Француске (јун 1940).; Битка за Британију 1940.; план 25 (напад и војно разбијање Југославије-1941), Барбароса-напад на СССР, као и напад Јапана напад на Перл Харбур (децембар 1941);)

<p>САД у рат; преломне битке: битка за Москву, опсада Лењинграда, Стаљинградска битка, битка код Ел Аламејна)</p>		<p>зашто је важан (шта симболизује)</p>		
<p>Победа Антифашистичке коалиције (пад Италије, искрцавање у Нормандију, крај рата у Европи и на Далеком истоку-капитулација Немачке и Јапана; изграђивање новог поретка-од Атланске повеље до Потсдамске конференције; личности-Френклин Рузвелт, Винстон Черчил, Јосиф Висарионович Стаљин, Шарл де Гол, маршал Жуков, генерал Монтгомери, генерал Ајзенхауер, фелдмаршал Ромел...)</p>	<p>- Зна да наведе време када су капитулирали Италија (1943) и Немачка - Дан победе против фашизма (9.мај 1945)-данас Дан Европе и Јапан (2.9.1945)-крај рата -Зна ко су Винстон Черчил, Френклин Рузвелт, Јосиф Висарионович Стаљин-Велика тројица - зна кад и где су бачене атомске бомбе</p>	<p>- Зна, уз помоћ наставника, да опише у главним цртама војне операције ратне 1943-1945: (инвазија на Сицилију; операција „Оверлорд“-јун 1944-отварање другог фронта у Европи; ослобођење Лењинграда; продор Црвене армије у Источној Европи; капитулација Италије, Немачке, Јапана; коришћење атомске бомбе) и да их, уз помоћ наставника, покаже на карти -Зна да наведе где је други фронт отворен у Европи и да га покаже на карти (искрцавањем савезника на Нормандију 6.6. 1944.) - Зна ко је Шарл де Гол</p>	<p>- Описује, уз помоћ наставника, дипломатске активности велике тројице и дефинише интересе великих сила (пре свега Антифашистичке коалиције, као победника у овом рату-„Кримски систем“ (Јалта) (1945-1989))</p>	<p>- Целовито, течно, јасно, хронолошки логично и тачно, описује ратне 1943-1945: од војних операција, до преговора између великих сила уз показивање на карти : (уз предходно додати битку за Берлин (мај 1945) и подела Немачке, - Зна ко су Двајт Ајзенхауер, Георгиј Константинович Жуков, Хајнрих Химлер, Јозеф Гебелс, фелдмаршал Ервин Ромел</p>

<p>Последице рата (људски и материјални губици; технологија смрти-логори смрти, геноцид, холокауст, модерна војна технологија-употреба атомског оружја; живот у рату; рат и култура-уметничко виђење рата; рат као поништавање цивилизацијских вредности, лични доживљај рата)</p>	<p>- Зна да објасни појмове: геноцид: (систематско и планско истребљење становништва (друга раса, вера, етничка група); Културни геноцид; Концентрациони логор; Холокауст -Зна да наведе нова оружја која су се употребљавала у рату: (атомска бомба, носачи авиона, оружја за масовно уништавање људи, вишецевни бацачи, десант...) -На примеру слика (ист.извора) (бомбардованог Београда, Дрездена, Хирошима и Нагасакија) препознаје рат као зло против човечности за људе и на једној и на другој страни -Зна да наведе основне последице II св.рата -Зна да наведе по избору један логор ван Југославије, а Јасеновац-обавезно -)</p>	<p>-Зна да наведе и покаже на карти следеће концентрационе логоре - Мајданек, Треблинка, Матхаузен, Дахау, Јасеновац, Аушвиц, Стара и Нова Градишка, Старо Сајмиште, Јастребарско, Бањица -Зна да, уз помоћ наставника, попуни дату упоредну табелу Првог и Другог светског рата (вежба) -Уме да одржи кратко предавање на теме нпр: Живот људи у гетоу; у опсађеном Лењинграду; у Маутхаузену; Аушвицу; страдање Хирошима и Нагасакија</p>	<p>-Зна да самостално попуни дату упоредну табелу Првог и Другог светског рата (вежба) -Уме самостално да уради ППТ или пано на тему нпр. Други светски рат; чувене битке Другог светског рата; Главнокомандујући војски у Другом светском рату; последице (биланс) Другог светског рата...</p>	<p>- Уме да упоређивањем података о Првом и Другом св.рату извучи закључке (кроз примере: рат као поништавање цивилизацијских вредности, нова оружја-већа смртност цивила; логори смрти, као нова, стравична појава савремене цивилизације; победници и побеђени (подела Немчке, сукоб САД и СССР...), утицај великих сила, праведност-неправедност ратних циљева) - Уме да опише свој лични доживљај холокауста, на основу ист. извора или нпр. разлога за бацање атомске бомбе на Хирошиму и Нагасаки или бомбардовање српских градова 1944-те године, бомбардовање уопште</p>
<p>Априлски рат и последице пораза (од дипломатског и војног притиска до рата; -приступање Тројном пакту; војни пуч и демонстрације; влада Душана Симића; ток рата-</p>	<p>- Зна да наведе време трајања рата у Југославији (6.4.1941-15.5.1945) - Зна како и када смо поражени од стране Тројног савеза (у Априлском рату (6-18.4.1941), бомбардовање Београда, спаљена је Народна библиотека уз помоћ</p>	<p>-Зна да, уз помоћ наставника, опише ток Мартовских демонстрација, Априлског рата.; план 25 (напад и војно разбијање Југославије-1941), бомбардовање Београда, спаљивање Народне библиотеке; распад југословенске војске;</p>	<p>- Зна ко су: Димитрије Љотић (вођа „Збора“), Боривоје Мирковић -Зна самостално на карти да покаже окупациону расподелу Југославије, НДХ, Ужичку републику... -Зна да опише начин како је одбачен Тројни пакт то јест</p>	<p>-Целовито, хронолошки повезано, течно, узрочно-последично зна да исприча о судбини Југославије током 1941. уз показивање реченог на карти и повезивање ратних дешавања на Балкану са ствеким токовима рата - Целовито, хронолошки</p>

<p>од бомбардовања Београда до војне капитулације; влада и монарх у избеглиштву; подела Југославије; успостављање окупационих система и колаборационистички х режима; терор и репресија; НДХ-геноцидна творевина)</p>	<p>наставника - Зна на карти, уз помоћ наставника, да покаже окупациону поделу Југославије 1941 - Зна када и где је створена Независна држава Хрватска-НДХ (1941-1945)-, Ко је њоме владао (колаборационистичке снаге-усташе) и каква је та држава била по својој суштини (геноцидна творевина према Србима, Ромима и Јеврејима)</p>	<p>Југословенска влада у избеглиштву) -Зна да, уз помоћ наставника, опише Немачку окупациону власт у Србији 1941), зна да опише слабости југословенске војске и зна да објасни појам капитулације на примеру Југославије у Априлском рату,</p>	<p>зашто су организоване Мартовске демонстрације (демонстрацијама 25-27.март 1941 и војним пучом)</p>	<p>повезано, течно, узрочно-последично зна да исприча о судбини Србије током 1941. уз показивање реченог на карти - Зна самостално на карти да покаже окупациону расподелу Југославије и анализира је са становишта начина расподеле Југославије, интереса околних држава у тој расподели, позицију српског народа у расподели...</p>
<p>Отпор, устанак и грађански рат (комунисти и револуционарна перспектива; антиокупаторске снаге грађанства, устанак. Егзистенцијални, идеолошки, националослободилачки мотиви; супарнички покрети отпора- различите стратегије националне политике; грађански рат, југословенско ратиште 1941/1942; - носиоци терора и геноцида;)</p>	<p>- Зна да именује два покрета отпора против окупатора: Југословенска војска у отаџбини (Драгољуб Михаиловић) и Народноослободилачка војска (Јосип Броз Тито) - Зна да наведе главне сличности и разлике између ова два покрета отпора, уз помоћ наставника; ко су вође, идеологија покрета, ко је победио на крају рата -Зна да на фотографијама препозна: Дражу Михаиловића и Јосипа Броза Тита</p>	<p>- Зна да самостално опише Немачку окупациону власт у Србији 1941. (формирање Владе народног спаса; одмазде по Србији у јесен 1941; наредбу Немаца (о стрељању 100 Срба за једног убијеног и 50 за једног рањеног Немаца, Ужичка република, битка на Кадињачи) -Уме, уз помоћ наставника, да попуни, упоредну табелу четничког и партизанског покрета на основу текста у књизи и пореди: време настанка покрета, идеолошку основу, националну и верску политику, будуће виђење државе, војну организацију, сарадњу са окупатором... Уме да да лично виђење и тумачење потерница, које су Немци издали за Дражом и Титом - Израђује, уз помоћ наставника, семинарски рад: Упоредне биографије Драгољуба Михаиловића и Јосипа Броза Тита</p>	<p>-Израђује самостално семинарски рад: Упоредне биографије Драгољуба Михаиловића и Јосипа Броза Тита - Уме да издвоји сличности и разлике ова два покрета (четничког и партизанског покрета) на основу упоредне табеле</p>	<p>-Уме самостално да попуни упоредну табелу четничког и партизанског покрета на основу текста у књизи и пореди: време настанка покрета, идеолошку основу, националну и верску политику, будуће виђење државе, војну организацију, сарадњу са окупатором... - Ума да аргументовано, јасно и прецизно бране своје ставове и критикују супротстављене ставове у форми дебате (четници-партизани)</p>

<p>Југословенско ратиште и завршна фаза рата 1943-1945 (АВНОЈ и стварање југословенске федерације-недовршена институционализација ; велике силе и југословенско ратиште - британска политика компромиса и борба за међународно признање нове Југославије; обрачун са противницима револуције; преломне битке на југословенском ратишту-Неретва, Сутјеска, Београдска операција, Сремски фронт и завршне операције за ослобођење земље)</p>	<p>- Зна да објасни шта је АВНОЈ и када су били Прво (1942) и Друго (1943) заседање АВНОЈа -Зна хронолошки редослед кључних војних операција 1943-1945 (Козара, Неретва, Сутјеска, Београдска операција, Сремски фронт и завршне операције за ослобођење земље (1944-1945) - зна кад је била Техеранска конференција и ко на њој учествује</p>	<p>-Зна, уз помоћ наставника, да опише ратне 1943-1945 године, (са нагласком на војним операцијама-Вајс I /II (1942/1943); Шварц I /II (1943); Београдска операција (октобар 1944); као и преговорима: Тито-Шубашић (Вис и Београд), 1944 и притисак Енглеза на краља Петра II да призна Тита за главнокомандујућег антифашистичких снага у Југославији.; савезничко бомбардовање српских градова, улазак Црвене армије у Србију; ослобођење Београда; Сремски фронт) и да покаже на карти -Зна, уз помоћ наставника, да наведе основне потезе Ј.Б. Тита и комуниста (партизана) у овом периоду како у борби против Немаца тако и у освајању власти у Југославији (подршка Британаца на Техеранској конференцији; подршка комунистичког СССР-а, пристанак краља Петра II да именује Тита за главнокомандујућег свих антифашистичких снага у земљи)</p>	<p>Зна самостално да опише ратне 1943-1945 године, (са нагласком на војним операцијама-Вајс I /II (1942/1943); Шварц I /II (1943); Београдска операција (октобар 1944); као и преговорима: Тито-Шубашић (Вис и Београд), 1944 и притисак Енглеза на краља Петра II да призна Тита за главнокомандујућег антифашистичких снага у Југославији, - Уме да дискутује, аргументовано о позицији четника и партизана при крају рата (ко су непријатељи фашиста, револуције, народа, позиција и утицај Енглеза, СССР-а и Црвене армије...)) -Зна да наведе прве органе власти будуће комунистичке Југославије (НОО, НКОЈ-Национални комитет ослобођења Југославије, као и како је текао обрачун са противницима револуције) - уме да објасни значај Техеранске конференције на развој дешавања на југословенском ратишту</p>	<p>-Зна самостално да опише ратне 1943-1945 године и да их покаже на карти -Уме целовито и аргументовано да објасни долазак Тита и КПЈ на власт у Југославији: користећи стечена знања, као и знања о споразумима: Стаљин-Тито 1944. и Черчил-Тито 1944. -Зна ко су: Коча Поповић, Пеко Дапчевић - Има лични и аргументовани став о проблематичним и отвореним питањима Другог св. рата: о „савезничком бомбардовању“ Србије и Црне Горе 1944-те, узроку и последицама, зашто се о томе ћутало после рата, зашто је створен Сремски фронт...</p>
<p>Последице рата у Југославији (људско страдање и ратна стварност)</p>	<p>-зна имена усташких логора у НДХ и са којим циљем су они основани - зна да наведе негативне последице рата - зна ко су били Тито, Дража Михаиловић, краљ Петар II</p>	<p>- уме да објасни појмове геноцид и холокауст - уме да опише ратну свакодневницу - зна да објасни појам етничко чишћење</p>	<p>- зна ко су били генерал Милан Недић, Анте Павелић, Алојзије Степинац - уме да образложи која су подручја највише страдала у одређеном периоду рата и од које војске</p>	<p>- уме да опише војни допринос југословенских народа у победи над фашизмом - зна да објасни демографске промене настале као последица рата</p>

ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ХЛАДНОГ РАТА

Наставна област	Оцена 2	Оцена 3	Оцена 4	Оцена 5
<p>Послератни свет и његове супротности (од ратног савезништва до хладног рата; нова карта света и нове поделе; хладни рат у Европи и Азији, блоковска подела, трка у наоружању; нова ратна жаришта, деколонизација и рађање трећег света; покрети еманципације-покрети за женска и мањинска права; антиратни и антирасни покрети; научна достигнућа-освајање свемира, медији, популарна култура; пред новим изазовима-глобализација, тероризам, еколошки проблеми...)</p>	<p>-Зна да наведе основне карактеристике света после Другог св. рата: Хладни рат (1948-1989); Блоковска подела света: НАТО пакт (1949) и Варшавски уговор (1955); -Зна да наведе основне проналаске после Другог св. рата (пет по свом избору): клонирање, освајање космоса и информатичка револуција; -Зна да наведе дефиницију појма тероризам и на примерима из историје га препознаје -Зна ко су Мао Цедунг и Махатма Ганди, Владимир Путин - Зна да са карте прочита ко су чланови НАТО пакта, а ко Варшавског уговора</p>	<p>-Зна да објасни појмове: деколонизација, неоколонијализам -Зна да опише процес поделе Немачке 1945 и узроке настанка Берлинског зида (1961-1989) -Зна да наведе најпознатије терористичке нападе; атентат на Џона Кенедија (1963) и 11.септембар 2001. напад на САД? -Зна да објасни смисао организација: Савета безбедности, УНЕСКО-а и УНИЦЕФ-а -Зна да опише послератну трку у наоружању и њене последице -Зна да наведе примере за деколонизацију (Индија) и неоколонијализам, глобализацију, еколошке проблеме на земљи -Зна ко је Хари Труман - Зна узрок и смисао стварања Организације уједињених нација, 1945.-наставак Друштва народа (1919) и покушај обезбеђивања система колективне безбедности</p>	<p>-Зна да дефинише појмове и процесе: антиколонијализам и политику активне мирољубиве коегзистенције (Несврстане, које су углавном чиниле бивше колоније) и „разоружање“ у свету -Зна ко су Фидел Кастро, Че Гевара, Нил Армстронг -Зна да објасни појам „вето“, као и ко има то право у Савету безбедности (повезати са примером одлучивања поводом бомбардовања Србије 1999) -Самостално израђују ППТ о: научним достигнућима у 2/2 XX века; Музика и филм у 2/2 XX...</p>	<p>-Зна да објасни оружане сукобе који су избијали после Другог св. рата, а у 2/2 XX века су однели више живота него Други св.рат: примери Корејски рат (1950-1953): Вијетнамски рат (1961-1975) -Зна дефиницију појма тероризма и карактеристичне примере (код нас и у свету), као и ратове против терора ? (оружани сукоби који су избили у периоду после пада Берлинског зида-Авганистан, Ирак, Алкайда...)</p>

<p>Нова власт (проглашење републике, изградња новог друштвеног уређења; политичка и економска основа нове власти-хегемонија комуниста; репресија; међународни положај-ослонац на Совјетски Савез; обнова привреде и индустријализација; државна привреда и њене противуречности; сукоб Југославије и социјалистичких земаља-резолуција Информбироа, Голи оток; нова унутрашњополитичка и спољнополитичка оријентација; самоуправљање-нова концепција друштвеног развоја и несврстаност-искорак ка Трећем свету; Југославија између истока и запада-од сарадње са западом до помирења са истоком; личности: Јосип Броз Тито, Александар Ранковић, Милован Ђилас, Едвард Кардељ...)</p>	<p>-Зна да наведе основне чињенице везане за Југословенску револуцију, уз помоћ наставника (1945, успостављање власти на челу са Јосипом Брозом Титом и КПЈ : 29.новембар 1945-проглашење Републике; победа на изборима уз велике притиске, на почетку ослонац на СССР, а потом Сукоб са Информбироом (1948-1956)) -Зна да наведе поделу Југославије на 6 република и 5 народа и да их покаже на карти Југолавије - зна кад, где и зашто је основан Покрет несврстаних</p>	<p>-Зна да наведе имена послератне Југославије -Зна да опише претварање приватне у државну, па у друштвену својину (Национализација; Откуп (1945-1955); Колективизација 1949.) -Зна да, уз помоћ наставника, опише односе са СССР-ом, после Другог св. рата, сукоб са ИБ-ом; обрачун унутар КПЈ-Голи оток - Зна дефиницију Самоуправљања, када је успостављено (1953 - фабрике радницима) и Аграрне реформе (земља сељацима)</p>	<p>-Зна ко су: Гамал Абдел Насер, Цавахарлал Нехру, Милован Ђилас, Александар Ранковић - Зна да опише добре стране и слабости самоуправљања</p>	<p>-Зна да самостално опише односе са СССР-ом после Другог св. рата, сукоб са ИБ-ом; обрачун унутар КПЈ-Голи оток -Уме целовито и критички да пранализира односе Југославије са Истоком и Западом у периоду од 1944-1956.</p>
--	--	--	---	---

ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У САВРЕМЕНИМ ПРОЦЕСИМА

Наставна област	Оцена 2	Оцена 3	Оцена 4	Оцена 5
<p>Европске интеграције – од идеје до реализације</p>	<p>-Зна да наведе када је Дан ЕУ (9-мај, да је химна „Ода радости“) и која је химна ЕУ</p>	<p>-Зна да, уз помоћ наставника, наведе када је пао Берлински зид и које су његове</p>	<p>-Зна самостално да повеже појаве и објасни их: Пад Берлинског зида и уједињење</p>	<p>-Зна да објасни суштину уговора у Мاستрихту, 1992., проширења ЕУ, да их на карти покаже,</p>

<p>(пад Берлинског зида- симболичан крај једног поретка; Европска унија, Савет Европе...)</p>	<p>- зна кад је пао Берлински зид - зна шта је ЕУ</p>	<p>најзначајније последице -Зна ко су:Никита Хрушчов, Борис Јељцин, Михаил Горбачов, Бил Клинтон, Џорџ Буш</p>	<p>Немачке (1989) са распадом СССР-а, а тиме и Варшавског пакта, а тиме и демократске промене у Источној Европи -Зна да објасну суштину функционисања ЕУ, уз помоћ наставника - (слабе унутрашње границе, а јаке спољне; строго контролисани путеви новца; монопол)</p>	<p>- Зна самостално да уради ППТ на тему: Настанак и развој - ЕУ</p>
<p>Друштвени, економски, политички и културни развој- главни процеси и проблеми (политика- уставно, национално, верско питање, питање политичких слобода; економија- противуречности економског развоја и економске кризе; култура, наука и образовање; свакодневица, животни стандард, популарна култура, личности- Иво Андрић, Милош Црњански, Борислав Пекић, Добрица Ћосић, Александар Петровић, Александар Поповић, Душан Ковачевић...)</p>	<p>- Зна од када до када је Социјалистичка Југославија постојала (од 1945 до 1991), каква је била по својом државном уређењу (федерација 6 република и 5 народа; република са доживотним председником државе) -Зна ко су Иво Андрић, Милош Црњански и зашто су значајни</p>	<p>-Зна да наведе, уз помоћ наставника, основне противуречности југословенског развоја (једнопартијски систем, самоуправљање, атеизам, одвајање Косова и Метохије од Србије, разбијање Србије) стварање политичких народа (Муслимана, Македонаца, Црногораца...) култ вође, братство-јединство...</p>	<p>- Зна које Добрица Ћосић - Зна да опише циљеве и последице Студентских демонстрација 1968. и демонстрација на Косову 1968. и 1981. као и друге облике супротстављања једноумљу: филм, музика - Зна да опише противуречности економског развоја -самоуправљање и животни стандард</p>	<p>-Зна ко су: Бранко Ћопић, Борислав Пекић, Тин Ујевић -Анализира позитивне и негативне стране Југословенског периода и Титовог управљања државом -Самостално израђује ППТ на тему „Спорт и култура у СФРЈ“, „Дан младости“, „Споменици револуције“... - Зна да наведе самостално, бар три противуречности југословенског развоја (једнопартијски систем, самоуправљање, атеизам, одвајање Косова и Метохије од Србије, разбијање Србије) стварање политичких народа (Муслимана, Македонаца, Црногораца...) култ вође, братство-јединство...</p>
<p>Друштвена криза и пораз Југославије (пораз Југославије као идеје, политичког пројекта и друштвеног система; разбијање и распад Југославије- ратови у Словенији, Хрватској, Босни и</p>	<p>- Зна да репродукује дефиницију појмова партија и политичка организација и зна да их препозна на примерима, као и појмове избеглица и емигрант -Зна разлику између једнопартијског и вишепартијског система на</p>	<p>-Зна да именује најпознатије странке вишепартијског система у Србији од 1990/1991: СПС; СПО; ДС; ДСС; СРС; Г17 + -Зна, уз помоћ наставника, да опише циљеве студенских демонстрација и грађанског отпора 90-их година у Србији</p>	<p>- Зна ко су: Добрица Ћосић, Ибрахим Ругова -Уме, уз помоћ наставника, да критички анализира спровођење југословенске идеје у пракси - Уме самостално да уочи и извлочи закључке из демографских табела из 1991. и</p>	<p>-Зна да опише главне догађаје 90-их у Југославији, да повеже Дејтонску мировну конференцију, којом су се завршили ратови вођени за распад државе, а као последица ратова оформљен је Суд за ратне злочине у Хагу - Уме самостално да критички</p>

<p>херцеговини; велике силе и југословенска криза-интернационализација сукоба; настанак нових држава; последице распада југословенске државе-демографске, економске и културне; сукоби на Косову и Метохији и НАТО интервенција 1999,</p>	<p>примеру Југославије -Зна основне податке о атентату на Зорана Ђинђића, када је био и шта се тада десило (2003) - Зна да наведе главне догађаје 90-их: (Економска блокада и санкције Србији и Ратови у Југославији (1991-1995): (разбијање и распад Југославије Рат у Словенији, Хрватској, Босни и Херцеговини, као и сукоби на Косову и Метохији и НАТО интервенција 1999.) -Зна ко су: Фрањо Туђман, Слободан Милошевић</p>	<p>- Уме, уз помоћ наставника, да анализира податке из демографских података за 1991. и 2001. годину</p>	<p>2001. године</p>	<p>анализира спровођење југословенске идеје у пракси -Уме да целовито сагледа демографски губитак српског народа у XX –ом веку - Уме да анализира културно, економско и политичко стање у бившим југословенским републикама кроз анализу дневне штампе</p>
--	--	--	---------------------	--

Наставник историје Милена Савовић